

20. Zborovanje slovenskih geografov

POMURJE: TRAJNOSTNI REGIONALNI RAZVOJ OB REKI MURI

Ljutomer – Murska Sobota, 26.–28. marec 2009

Okrogla miza: Geografska matura - naraven zaključek srednješolske geografije ali njena nadgradnja (Murska Sobota, 27. marec 2009)

Moderator: Igor Lipovšek

Poročilo z okrogle mize o maturi

36 udeležencev je bilo navzočih na okrogli mizi »Geografska matura - naraven zaključek srednješolske geografije ali njena nadgradnja«. Izhodišče za razpravo so bile uvodne misli:

»Državna matura, kot oblika zaključka gimnazijskega izobraževanja, je od svoje uveljavitve že več kot desetletje osrednji predmet razprav, ki se lotevajo kakovosti in vrednot srednje šole. Geografija na maturi izstopa s svojo množičnostjo, saj jo za maturitetni izpit izbere večina dijakov. Nekateri menijo, da jo dijaki izbirajo zaradi lahkosti. Drugi trdijo, da je izbira geografije povezana s primernostjo maturitetnih nalog, ki se odlikujejo po pravi kombinaciji geografskega in splošnega znanja, predvidljivostjo vprašanj, ustrezni ravni zahtevnosti za vstop na visokošolski študij in dobri umerjenosti maturitetnih komisij, ki že od vsega začetka uspevajo geografski maturitetni preskus uskladiti s statističnimi pričakovanji Državnega izpitnega centra.

Preprost račun pokaže, da daje matura službo 50 geografom v Sloveniji; toliko jih namreč pripravlja gimnazijske četrtošolce na maturo iz geografije.

Praviloma o mature diskutirajo učitelji, zborovanje geografov pa daje priložnost, da poleg učiteljev o maturi spregovori tudi nepedagoški del geografov in pove, kaj pričakuje od geografske mature, ki je v javnosti vendarle eno od najbolj izpostavljenih in prepoznavnih spričeval naše stroke, naše znanosti.

Se slovenski geografi lahko poistovetimo z geografsko maturo? Ali izpolnjuje naša strokovna pričakovanja? Bi ji kaj dodali, kaj odvzeli, jo spremenili? Jo lahko spremenimo znotraj sedanjega okvira mature in gimnazijskega programa? Ali smo sposobni ponuditi predloge za izboljšanje ali celo drugačno paradigmo predfakultetnega izobraževanja geografije in z njim povezano maturo?«

Za uvod je Igor Šeruga predstavil kvantitativne rezultate zadnjih matur, Eva Slekovec vpliv mature na pouk, Jurij Senegačnik učbenike kot didaktično podporo maturi, Tatjana Resnik Planinc fakultetno usposabljanje študentov na to, da bodo pripravljali dijake na maturo, Darko Ogrin o smiselnosti spreminjanja maturitetnega preskusa iz geografije in Karmen Kolenc Kolnik maturo z vidika preverjanja pomembnega znanja za človeka 21. stoletja.

Razprava je bila zanimiva, maturitetna komisija in ostale šolsko-geografske institucije pa bodo po njej razmišljale razmisliti:

- ali ni posodobljeni učni načrt maturitetnemu katalogu postavil preširokih okvirov;
- ali je možno, da se maturitetne priprave ne bi začele že v 3. letniku, izbirne teme določiti šele takrat, ko so dijaki že v 4. letniku;
- kako zagotoviti enako znanje kandidatov, ki obiskujejo samo maturitetni tečaj, v njem pa je ur za priprave na maturo veliko manj;
- ali učbeniki determinirajo maturo ali jo podpirajo, niso pa edini vir za maturo;
- kako preverjati vrednote dijakov na maturi;
- ali ni notranja ocena, ki jo določi učitelj za terensko delo in ekskurzijo, predobro ocena;
- ali je pristop, da gredo študenti pri predmetu didaktika v 4. letniku skupaj na terensko delo z gimnazijci, dober za pripravljanje bodočih učiteljev;
- ali matura preverja sposobnosti, ki jih fakulteta od študentov pričakuje (delovne navade, celostni vpogled, selekcioniranje virov in gradiv, delo z naborom informacij, samostojno (samoodgovorno) delo ipd.);
- ali ni matura od srednješolskega pouka ločen nadsistem;
- bi dali še večjo težo in pomen notranji, interni oceni;
- ali ni nevarno, ker posodobljeni UN nimajo standardov, da bodo standardi (ki jih maturitetni katalog mora imeti) mature postal standardi vse gimnazije;
- ali je maturitetno znanje trajno;
- ali matura zagotavlja funkcionalno pismenost, spodbuja učenja o prostoru, prenaša teorijo v prakso, ustvarja kritična osebnost, spodbuja razumevanje človeka in sveta, razvija veščine za reševanje življenjskih potreb, razvija državljanske in socialne ter politične kompetence, krepi nacionalno zavest, omogoča mednarodno komuniciranje, razvija vrednote in odnose (empatijo, socialno-ekonomsko raznolikost, aktivno sodelovanje, izkustveno učenje)
- ali se mora ocena mature ujemati z oceno, ki jo dijak dobi pri pouku ;
- ali matura spodbuja kampanjsko učenje pozabljivega vsebinsko-terminološkega znanja ;
- ali glede na nizke kriterije maturitetnih ocen ne dajemo dijakom lažnega občutka, da veliko znajo;
- kaj lahko geografske institucije in stanovska združenja naredijo, da bi vplivale na spremembo mature?

Zapisal: Igor Lipovšek